

Εκπαίδευση για την απόκτηση δεξιοτήτων και ενίσχυση των καθημερινών δραστηριοτήτων

Στόχος : Η τεχνική διαχωρισμού των δεξιοτήτων σε μικρά 'διακριτά' μέρη (Discrete trial teaching), προσαρμογή σε φυσικό περιβάλλον των δεξιοτήτων που διδάχθηκαν από το πρόγραμμα, ενίσχυση των δεξιοτήτων που διδάχθηκαν.

DTT (discrete trial teaching) - ή αλλιώς εξατομικευμένη εκπαίδευση.

Η βασική αρχή είναι να χωριστεί σε μέρη η δύσκολη εργασία και να εκπαιδεύονται κάθε φορά σε ένα μόνο μέρος, ενώ παράλληλα η εργασία θα γίνεται δυσκολότερη.

Επαναλαμβάνουμε μια εργασία, στην αρχή με βοήθεια, και καθώς μαθαίνει το παιδί ελαττώνουμε σταδιακά τη βοήθεια. Στη συνέχεια πηγαίνουμε στο επόμενο βήμα.

Εκπαίδευση – ανταπόκριση του παιδιού – κίνητρα.

Κατανόηση της εκπαίδευσης. Η εκπαίδευση πρέπει να είναι σαφής, απλή, σύντομη και να ακούγεται δυνατά, ώστε το παιδί να μπορέσει το παιδί να δώσει προσοχή στην εκπαίδευση. Η εκπαίδευση θα πρέπει να είναι κατανοητή και στην αρχή πρέπει να μιλάτε πιο δυνατά, αργότερα πρέπει να είναι σε κανονική ένταση. Η εκπαίδευση δεν επαναλαμβάνεται.

Επανάληψη της δραστηριότητας – ανταπόκριση. Εάν το παιδί δεν ανταποκρίνεται, του προσφέρουμε σωματική, οπτική ή λεκτική βοήθεια. Δίνουμε κίνητρα ανάλογα με την εκπαιδευτική δραστηριότητα και θα πρέπει να τελειώσει όσο το δυνατόν συντομότερα. Πρέπει να αποφεύγετε να μιλάτε - να ρίχνετε γρήγορες ματιές στη δραστηριότητα. Μετά από κάθε επανάληψη, κάνετε ένα διάλειμμα 1-3 δευτερόλεπτα, αλλά όχι περισσότερο για να μην αποσπαστεί η προσοχή του παιδιού. Έγινε λάθος - "λάθος". Η εκπαίδευση επαναλαμβάνεται. Να αποφεύγεται αυστηρά το "ΟΧΙ".

Κίνητρο. Το παιδί επιβραβεύεται αμέσως για τη σωστή απάντηση ή τη σωστή πράξη, με το αγαπημένο του φαγητό, παιχνίδι, ή δραστηριότητα (μικρά παιδιά), Τα μεγαλύτερα παιδιά επιβραβεύονται με σύμβολα, ψεύτικα κέρματα, αυτοκόλλητα (tokens), κοινωνική ενθάρρυνση "καλά", "μπράβο", "το έκανες σωστά".

Η εκπαίδευση αυτή βασίζεται στην παρότρυνση και την επιβράβευση.

Για να μπορέσει το παιδί να αποκτήσει τις δεξιότητες και να συνεχίσει να τις χρησιμοποιεί με παρόμοιο τρόπο μόνος του, χωρίς τη δική σας παρέμβαση, η βοήθεια πρέπει να περιορίζεται (σύμφωνα με τους κανόνες της μεθόδου ABA).

Χρησιμοποιείστε το σωστό τρόπο για να εξασκήσετε τις δεξιότητες τους. Τα περισσότερα παιδιά (όχι όλα) μπορούν να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες **γρηγορότερα εάν χρησιμοποιηθούν εικόνες.** Για παράδειγμα, εάν θέλουμε ένα παιδί να κατανοήσει το μάθημα, μπορούμε αμέσως να φτιάξουμε μια εικόνα/κάρτα που αντιστοιχεί σε αυτό (η απλούστερη εικόνα, μια εικόνα από το ίντερνετ, μια έγχρωμη φωτογραφία – ότι ταιριάζει στο κάθε παιδί). Για παράδειγμα, εάν θέλουμε να μάθουμε σε ένα παιδί να πλένει τα χέρια του σχολαστικά, μπορούμε να του δείξουμε τη διαδικασία πλυσίματος των χεριών με κάρτες/εικόνες ή ακόμα και να κρεμάσουμε τις κάρτες με τη σωστή σειρά στο νιπτήρα ώστε να μπορεί να τις κοιτάζει και να θυμάται τη σειρά των ενεργειών, για να μην νιώθει άγχος για το πλύσιμο των χεριών του όταν δεν ξέρει τι πρέπει να κάνει.

Διαδικασία παροχής βοήθειας (και περιορισμός της) :

Βήμα 1: Λεκτική διδασκαλία (τακτοποίηση) = Οπτική βοήθεια (εάν το παιδί δεν καταλαβαίνει τις συγκεκριμένη λεκτική διδασκαλία ή εάν θέλετε να γίνει μια καθημερινότητα αντί να το εκπαιδεύσετε να ανταποκρίνεται στη λεκτική διδασκαλία) (την κάρτα " τακτοποιώ") + Σωματική βοήθεια „χέρι-χέρι“ (πιάστε το χέρι του παιδιού και πάρτε πράγματα με το χέρι του). Αφού κάνετε την διδασκαλία αρκετές φορές και την οπτική παρουσίαση και ξεκινήσετε την φυσική βοήθεια (κατευθύνοντας τα χέρια του παιδιού προς τα αντικείμενα), το παιδί τελειώνει την εργασία μόνο του (τακτοποιεί μόνο του τα παιχνίδια), η βοήθεια περιορίζεται μέχρι το 2^ο βήμα.

Βήμα 2: Λεκτική διδασκαλία (τακτοποίηση) = Οπτική βοήθεια (με την κάρτα " τακτοποίηση").
Σημείωση : Εάν το παιδί καταλαβαίνει τη λεκτική διδασκαλία (δεν χρειάζεται να του διδάξετε το νόημα της λόγω καθυστέρησης στην κατανόηση της γλώσσας) –το δεύτερο βήμα παραλείπεται και προχωράμε αμέσως στο τρίτο.

Βήμα 3: Λεκτική διδασκαλία = αυτοδιδασκαλία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν θέλετε για παράδειγμα, να μάθει το παιδί να τακτοποιεί μόνο του τα πράγματα αφού τελειώσει την εργασία του, η τακτική είναι κάπως διαφορετική. Σε αυτή την περίπτωση, πρώτα χρησιμοποιούνται η λεκτική και οπτική βοήθεια. Όταν το παιδί μάθει το νόημα της κάρτας (οπτική βοήθεια), η λεκτική διδασκαλία απομακρύνεται. Για να αποκτηθεί μια δεξιότητα, πρέπει να περιοριστεί η οπτική βοήθεια. Η βοήθεια περιορίζεται με την σύντομη επίδειξη της κάρτας μέχρι τελικά το παιδί να μαζεύει τα παιχνίδια μετά το παιχνίδι χωρίς να του επιδεικνύουμε την κάρτα. Η λεκτική εκπαίδευση δεν χρειάζεται σε αυτή περίπτωση, επειδή ο στόχος μας δεν είναι να διδάξουμε το παιδί να ανταποκριθεί στην εκπαίδευση ως προς την: "**Τακτοποίηση**", αλλά να του μάθουμε ότι πρέπει να μαζεύει τα παιχνίδια του μετά το παιχνίδι, ανεξάρτητα από το αν κάποιος του το ζητάει ή όχι.

Είναι πολύ σημαντικό να περιορίσετε ελαφρώς την παροχή ερεθισμάτων ώστε το παιδί να μην ολοκληρώνει τις εργασίες για επιβράβευση μόνο !!!!!!! . εάν το παιδί είναι ήδη εξοικειωμένο με την εργασία, δεν χρειάζεται κίνητρο ή οδηγίες για κάθε απάντηση/εργασία, αλλά στη 2^η, μετά στην 3^η, κλπ. Το καλύτερο από όλα, όταν είναι έτοιμο το παιδί, να προχωρήσει στο σύστημα ενίσχυσης της θετικής συμπεριφοράς (token economy).

Εκπαίδευση σε νέες δεξιότητες

- Ξεκινά η διδασκαλία μόνο μιας νέας δεξιότητας
- Δεν χρειάζεται να εφαρμόσουμε πολλές αλλαγές στην εκπαιδευτική διαδικασία

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ (επιλέξτε μια από τις στρατηγικές και έπειτα κάντε επιπλέον αλλαγές)

- Χρήση πολλών παραδειγμάτων.
- Εκπαίδευση σε διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Χρήση διαφόρων σημάτων.

Μέθοδοι διδασκαλίας :

„NO-NO-SHOW“

- Εκπαίδευση- αντίδραση του παιδιού -έπαινος / "No"
- Η εκπαίδευση επαναλαμβάνεται για τρίτη φορά με βοήθεια

Δεν είναι κατάλληλη όταν ένα παιδί φοβάται μην κάνει λάθος, όταν ένα παιδί δεν μπορεί να καταλάβει τι χρειάζεται να κάνει.

Η γενική αρχή είναι ότι το παιδί απαντά λάθος τρεις συνεχείς φορές, το βοηθάμε, και όταν το παιδί καταλάβει την εργασία περιορίζουμε σταδιακά τη βοήθεια.

Μάθηση χωρίς λάθη (Errorless learning)

- Το παιδί έχει μια επιλογή
- Επανάληψη με μικρές αλλαγές
- Κάνετε μια περίπλοκη προσθήκη – μια, μετά δύο

- Για εργασίες που χρησιμοποιούνται οπτικές μέθοδοι όταν χρειάζεται να καταλάβουν τις διαφορές.

Δεν ενδείκνυται όταν δεν χρησιμοποιεί τη μνήμη και λειτουργεί μηχανικά, όταν εκπαιδεύουμε για την απόκτηση δεξιοτήτων στις κινήσεις των μεγάλων και μικρών μυών και στις λεκτικές δεξιότητες.

Ετεροχρονισμένη βοήθεια

- Εκπαιδεύουμε και παρέχουμε βοήθεια και επιβράβευση μαζί.
- Επαναλαμβάνουμε την εκπαίδευση και βοηθάμε μετά από 2 δευτερόλεπτα, μετά από 3 δευτερόλεπτα μέχρι 5 δευτερόλεπτα όταν εκπαιδεύουμε σε κάτι καινούργιο.

Δεν ενδείκνυται όταν το παιδί, *δεν δείχνει ενδιαφέρον*, απλά περιμένει βοήθεια. Όταν η προσοχή του παιδιού διαρκεί λίγο (για παράδειγμα, ο δάσκαλος ρωτάει ποιο είναι το κόκκινο χρώμα και το παιδί δείχνει το πράσινο) - ο δάσκαλος πρέπει να αντιδράσει με ουδέτερο τρόπο και ήρεμα να του ζητήσει να σκεφτεί και να δείξει, το κόκκινο χρώμα ξανά. Η βοήθεια δίνεται αμέσως μετά την επανάληψη της εκπαίδευσης (ο δάσκαλος απομακρύνει όλα τα άλλα χρώματα, και αφήνει μόνο το κόκκινο), το παιδί παίρνει τη κάρτα που έχει απομείνει, μετά ο δάσκαλος μένει ικανοποιημένος (σωστά, είναι κόκκινο).

Στη συνέχεια, η εργασία αυτή καταχωρείται και πάλι στη λίστα των εργασιών, αλλά η βοήθεια περιορίζεται σταδιακά, εφόσον το παιδί μπορεί μόνο του να κάνει τη νέα δραστηριότητα (να δείξει το κόκκινο χρώμα), μετά έχει ολοκληρώνεται η καινούργια δεξιότητα (κόκκινα αντικείμενα, εικόνες, παιχνίδια, κλπ.).

- Η εκπαίδευση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων γίνεται με μικρά βήματα. Για κάθε βήμα γίνεται χωριστή εκπαίδευση και μετά γίνεται ο συνδυασμός τους.
- Να μιλάτε καθαρά και επί τούτου όταν μιλάτε με το παιδί.
- Για κάθε εργασία γίνεται λεκτική εκπαίδευση, η οποία αποτελείται από 2-3 λέξεις, για παράδειγμα : "κάντο", "βρες το ίδιο", κλπ. Όταν ένα παιδί δουλεύει, δεν πρέπει να του αποσπάμε την προσοχή, πρέπει να είναι συγκεντρωμένο, να σχολιάζουμε μόνο επι τούτου.
- Εάν το παιδί δεν ανταποκρίνεται στην εκπαίδευση, είναι απαραίτητο να επαναλάβουμε την εκπαίδευση για να το βοηθήσουμε, να ενθαρρύνουμε την εκτέλεση της εργασίας, και μετά να περιορίσουμε τη βοήθεια.
- Οι εργασίες είναι απλοποιημένες ώστε το παιδί να μπορεί να τις κάνει – αυξάνεται η παρότρυνση.
- Δώστε σωματική, λεκτική, οπτική βοήθεια και βοήθεια με χειρονομίες. Είναι απαραίτητο να δώσετε βοήθεια εάν η εργασία ή η δεξιότητα που αναπτύσσει είναι καινούργια. Σταδιακά η βοήθεια αυτή περιορίζεται όσο επαναλαμβάνεται η εργασία. Στην αρχή όταν ένα παιδί εκπαιδεύεται σε μια νέα εργασία/δεξιότητα, θα πρέπει να έχει ένα κίνητρο για κάθε εργασία που εκτελείται, ακόμα και αυτή γίνεται με βοήθεια. Ενθαρρύνουμε την εκτέλεση της εργασίας, όχι την συμπεριφορά. Άρα, αγνοούμε την κακή (εάν υπάρχει) συμπεριφορά - η εργασία ολοκληρώνεται – η επιβράβευση δίνεται.
- Να ολοκληρώνετε πάντα την εργασία με θετικό τρόπο, να επιβραβεύετε. Προσπαθήστε να βελτιώσετε την επιτυχία του παιδιού και να ελαχιστοποιήσετε τις αποτυχίες.
- Οι εργασίες και οι πράξεις επαναλαμβάνονται συνεχώς.
- Η εργασία που θα κάνει το παιδί πρέπει να έχει ενδιαφέρον και να είναι διασκεδαστική, άρα οι δύσκολες εργασίες θα πρέπει να αλλάζουν με ευκολότερες, και αυτές που ήδη ξέρουν με νέες εργασίες.
- Βοηθήστε σε μια νέα εργασία, περιορίστε τη βοήθεια σας κάθε φορά που επαναλαμβάνετε την εργασία.
- Το παιδί μαθαίνει όταν οι ενέργειες ή οι εργασίες επαναλαμβάνονται.
- Επαινεστε, επιβραβεύστε για την επιτυχία, αλλά εάν η εργασία πραγματοποιήθηκε με βοήθεια, τότε επαινέστε πιο ήπια, και εάν η εργασία δεν έγινε σωστά, πείτε 'όχι' 'λάθος'.

- Επιβραβεύστε περισσότερο το παιδί για τις νέες, πιο περίπλοκες εργασίες και λιγότερο για τις ευκολότερες εργασίες. Επιβραβεύστε επίσης την υπακοή, την καλή συμπεριφορά.
- Επαναλάβετε πολλές φορές τη νέα δεξιότητα μέχρι να την εμπεδώσει καλά και καταλάβει το νόημα της. Στη συνέχεια συνδέστε ένα βήμα στο ολοκληρωμένο βήμα.
- Μην γίνεστε κοινότυποι – εκπαιδεύστε με διαφορετικό τρόπο – επαναλάβετε την ίδια εργασία το πολύ 2-3 φορές στη σειρά κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Αυτό θα διατηρήσει την προσοχή του παιδιού και την παρότρυνση.

Χρησιμοποιήστε τη βοήθεια/υπόδειξη. Τα 5 πιο συνηθισμένα λάθη :

Χρησιμοποιήστε τη βοήθεια/υπόδειξη ως μέθοδο διδασκαλίας, γίνεται πιο αποτελεσματική η μαθησιακή διαδικασία για το παιδί. Η βοήθεια χρησιμοποιείται για να μάθει το παιδί όλες τις δεξιότητες από την άρθρωση μέχρι την ικανότητα χρήσης της τουαλέτας. Η χρήση βοήθειας είναι ειδική μεθοδολογία, καθώς όταν εφαρμόζεται σωστά και σε όλα τα άλλα είδη εκπαίδευσης βοηθάει το παιδί να κάνει την εργασία/να πραγματοποιήσει τις απαραίτητες ενέργειες και παράλληλα να μην εξαρτάται από τους άλλους. Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των αυτιστικών παιδιών – την έλλειψη κατανόησης του γλωσσικού ερεθίσματος, τις συσσωρευμένες δυσκολίες, τα λίγα κίνητρα για μάθηση, την έλλειψη συνεργασίας, κλπ - η βοήθεια μερικές φορές είναι ο μόνος τρόπος για να μετακινηθεί η μάθηση από το 'νεκρό σημείο- 'death point'. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι πολλοί γονείς και θεραπευτές κατανοούν το νόημα και την αναγκαιότητα της βοήθειας, αντιμετωπίζουν συχνά δυσκολίες όταν την εφαρμόζουν στην πράξη.

- 1. Το πρώτο και πιο δημοφιλές λάθος που γίνεται στη χρήση βοήθειας – καμιά προσαρμογή.** Με άλλα λόγια, ο θεραπευτής δεν χρησιμοποιεί καθόλου τη βοήθεια επειδή είναι σίγουρος ότι κανένας δεν θα την παρατηρήσει είτε ότι η βοήθεια χρησιμοποιείται ήδη/δεν χρειάζεται. Ο θεραπευτής δεν χρησιμοποιεί τη βοήθεια σε περίπτωση που το παιδί φωνάζει, βρίσκεται σε υστερία και η συμπεριφορά του είναι ανεπιθύμητη κατά τη διάρκεια του μαθήματος και αυτό συμβαίνει συνεχώς. Μοιάζει κάπως έτσι :

Ο θεραπευτής ζητάει κάτι από το παιδί (π.χ. να βρει το ίδιο πράγμα).

Το παιδί (ανάλογα με τις αυτιστικές του ιδιαιτερότητες) δεν ανταποκρίνεται ή ανταποκρίνεται λάθος.

Ο θεραπευτής επαναλαμβάνει.

Το παιδί δεν ανταποκρίνεται .

Ο θεραπευτής επαναλαμβάνει (συνήθως σε υψηλότερο τόνο).

Το παιδί δεν ανταποκρίνεται ή κάνει κάτι άλλο.

Ο θεραπευτής επαναλαμβάνει – αλλά αυτό δεν γίνεται να συνεχίσει για πάντα.

Η ώρα περνάει, η προσοχή του παιδιού αποσπάται όλο και περισσότερο και προφανώς δεν καταλαβαίνει τίποτα, (γίνεται ένα παιδί που "είναι αδύνατο να του διδάξεις οτιδήποτε").

- 2. Χρήση της βοήθειας σε ακατάλληλη στιγμή.**

Ο θεραπευτής ζητάει από το παιδί να βρει το ίδιο πράγμα.

Το παιδί δεν ανταποκρίνεται σωστά.

Εάν το παιδί ανταποκριθεί λάθος ή παρόλα αυτά "κατά τη διαδικασία" (όταν το παιδί δείχνει με το χέρι του τη λάθος απάντηση) ο θεραπευτής δείχνει με το χέρι του προς τη σωστή κατεύθυνση. Αυτό επαναλαμβάνεται αρκετές φορές – το παιδί δεν ανταποκρίνεται σωστά, ο θεραπευτής διορθώνει, το παιδί δεν ανταποκρίνεται σωστά –ο θεραπευτής διορθώνει Μετά από λίγο ο θεραπευτής αντιλαμβάνεται ότι το παιδί δεν έμαθε τη σωστή απάντηση και ότι "το παιδί δεν μπορεί να διδαχθεί τίποτα".

- 3. Πολύ γρήγορη ακύρωση/απομάκρυνση της βοήθειας.** Η μεθοδολογία προβλέπει το βαθμιαίο περιορισμό της βοήθειας. Για παράδειγμα, για τον περιορισμό της βοήθειας από το υψηλότερο στο χαμηλότερο βαθμό πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα βήματα, πλήρη βοήθεια,

μερική βοήθεια (3/4), μερική βοήθεια (2/4), μερική βοήθεια (1/4), ακύρωση/απομάκρυνση της βοήθειας.

Ένας θεραπευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει την πλήρη/ολοκληρωμένη βοήθεια αλλά όχι σε όλο το επόμενο εκπαιδευτικό κομμάτι. Το παιδί φυσικά δεν θα κάνει ξανά την εργασία. Ο θεραπευτής χρησιμοποιεί ξανά την πλήρη βοήθεια, ενώ στην επόμενη εκπαίδευση δεν την χρησιμοποιεί καθόλου κλπ. Το τελικό αποτέλεσμα είναι ότι "το παιδί δεν μπορεί να μάθει τίποτα".

4. Το τέταρτο λάθος, στην ουσία, συναντά το πρώτο λάθος. Αλλά εδώ ο θεραπευτής πιστεύει ότι χρησιμοποιεί τη βοήθεια χωρίς να τη χρησιμοποιεί πραγματικά, αλλά χρησιμοποιεί το αποτέλεσμα της "Συμπεριφορικής δυναμικής -Behavioral moment". Μοιάζει κάπως έτσι :

Ο θεραπευτής ζητάει κάτι από το παιδί (π.χ. να βρει το ίδιο πράγμα).

Το παιδί δεν ανταποκρίνεται.

Ο θεραπευτής επαναλαμβάνει.

Το παιδί δεν ανταποκρίνεται.

Ο θεραπευτής λέει στο παιδί "Κάνε αυτό" και κάνει μια απλή μιμητική ενέργεια (π.χ., χτυπάει παλαμάκια).

Το παιδί εκτελεί αυτή τη μιμητική ενέργεια (χτυπάει παλαμάκια). Ο θεραπευτής με χαρά τον επαινεί και του δείχνει μια άλλη μιμητική ενέργεια.

Το παιδί την κάνει.

Ο θεραπευτής επαινεί και πάλι το παιδί και επανέρχεται σε αυτό που ζήτησε στην αρχή - "βρες το ίδιο πράγμα"

Το παιδί ανταποκρίνεται σωστά.

Σε αυτή την περίπτωση, το παιδί εξαρτάται από τις μιμητικές ενέργειες για να προχωρήσει σε ένα άλλο είδος εκπαίδευσης. Το παιδί θα πραγματοποιήσει τις εργασίες μόνο σε αυτή την περίπτωση, εάν τον επαινέσουμε αρκετές φορές και να σηκώσουμε τα χέρια του πάνω. Εάν το παιδί δεν εκπαιδευτεί με αυτό τον τρόπο – δεν θα κάνει άλλες εργασίες.

Εδώ δεν λες ότι είναι "αδύνατο να εκπαιδευσεις" ένα παιδί, αλλά 90 τοις εκατό, θα αφιερώσει χρόνο για να πάρει έπαινο και για να σηκώσουμε τα χέρια του πάνω.

5. Η βοήθεια χρησιμοποιείται συνεχώς.

Ο θεραπευτής χρησιμοποιεί βοήθεια, αλλά δεν κάνει κανένα βήμα για να την περιορίσει. Σε αυτή την περίπτωση, το παιδί κάνει όλες τις εργασίες μόνο με βοήθεια και όχι ανεξάρτητα. Η βοήθεια του θεραπευτή μπορεί να είναι άμεση και ορατή (χέρι-χέρι όταν το παιδί κάνει την εργασία σωστά) ή η συνεχής χρήση χειρονομιών κατά την εκπαίδευση (δείχνει τη σωστή απάντηση με το δάχτυλο). Επίσης, η βοήθεια του θεραπευτή μπορεί να είναι έμμεση, δηλαδή, μπορεί να μην καταλαβαίνει ότι λέει στο παιδί τη σωστή απάντηση, για παράδειγμα, όταν του ζητάτε να δείξει κάτι, κάθε φορά που δίνει τη σωστή απάντηση – κοιτάει το παιδί ή τοποθετεί το πάντα το αριστερό χέρι του πάνω του, μετά βάζει πάνω το άλλο κλπ.. Τα αυτιστικά παιδιά έχουν συχνά εξαιρετική μνήμη και την ικανότητα να βλέπουν και να μαθαίνουν το είδος της βοήθειας που μπορεί να τα βοηθήσει να κάνουν την εργασία τους.

Οπότε, για να βελτιώσουμε την αποτελεσματικότητα της μάθησης και επίσης για να αποτρέψουμε την ανεπιθύμητη συμπεριφορά του παιδιού κατά τη διάρκεια της μάθησης και να αυξήσουμε τα κίνητρα για μάθηση, είναι απαραίτητο όχι μόνο να θυμόμαστε τους σωστούς τρόπους χρήσης της βοήθειας, αλλά επίσης να τους εφαρμόζουμε στην πράξη. Χρειάζεται να χρησιμοποιούμε τη βοήθεια! Ακόμα και αν το παιδί έκανε μόνο του εχθές την εργασία, αλλά σήμερα η εργασία μοιάζει "ακατόρθωτη" ή είναι δύσκολο για το παιδί – η βοήθεια θα πρέπει να δίνεται, να περιορίζεται σταδιακά, από το κομμάτι της μάθησης και να στρέφεται σε μια ανεξάρτητη απάντηση.

Η βοήθεια χρησιμοποιείται πριν την απάντηση όχι μετά από αυτή! Εάν το παιδί κάνει λάθος – η λάθος ενέργεια διορθώνεται και στο επόμενο βήμα μάθησης, μέχρι το παιδί να απαντάει λάθος. Να

επιλέγει λάθος απάντηση –είναι απαραίτητο να το βοηθήσετε, σταδιακά να ελαττώσετε τη βοήθεια και να απομακρυνθείτε από την ενότητα μάθησης στην ενίσχυση των δεξιοτήτων και της αυτο-ανταπόκρισης.

Υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι χρήσης και **περιορισμού** της βοήθειας :

- Από μικρή προς μεγάλη
- Από μεγάλη προς μικρή
- Προσωρινή διακοπή βοήθειας/συμβουλών
- Σταδιακή σωματική απόκλιση (χέρι-χέρι)

Όλες αυτοί οι μέθοδοι χρειάζεται να είναι γνωστοί και να χρησιμοποιούνται χωρίς περιορισμούς στην πράξη. Δεν υπάρχουν παιδιά που δεν μπορούν να μάθουν τίποτα! Εάν ένα παιδί μάθει με κακό τρόπο ή αργά – έχει επιλεγεί η λάθος μέθοδος ή οι μαθησιακοί στόχοι δεν έχουν οριστεί σωστά ή η ακατάλληλη και μη πειστική βοήθεια εμποδίζουν την αφομοίωση.

Πηγές :

1. Ivoškuvienė, R., Balčiūnaitė, J. (2002) Autistiškų vaikų ugdymas. Šiauliai: VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla.
2. Кэтрин Морис (2008). Занятия по модификации поведения для аутичных детей: руководство для родителей и специалистов.
3. East, V., Evans, L (2008). Vienu žvilgsniu. Praktinis vaiko specialiųjų poreikių tenkinimo vadovas. Vilnius: Tyto Alba.